

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om ändring av bonings- och hemortskraven samt dispensbestämmelserna i lagen om aktiebolag och vissa andra lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det undantagsförfarande som anges i lagen om aktiebolag skall ändras i fråga om aktiebolags stiftare och styrelsemedlemmar så att minst en av stiftarna skall vara bosatt eller ha sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och minst en av styrelsemedlemmarna och verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om bolaget inte medges undantag. De undantagskrav i lagen om bostadsaktiebolag som gäller bostadsort för stiftarna av och styrelsemedlemmarna i ett bostadsaktiebolag föreslås bli ändrade på motsvarande sätt. De undantagskrav i lagen om bostadsrättsförening, lagen om andelslag och lagen om stiftelser som gäller bostadsort för styrelsemedlemmarna föreslås bli ändrade så att de motsvarar de ändringar som föreslås i lagen om bostadsaktiebolag. Föreningslagen föreslås bli ändrad så att styrelseordföranden skall vara bosatt i Finland, om inte undantag medges. Undantagsförfarandet i fråga om en firmatecknare respektive namntecknare i ett aktiebolag, bostadsaktiebolag, andelslag eller stiftelse som är bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet föreslås bli upphävt. I fråga om prokuralagen föreslås att det tillståndsförfarande som gäller en prokurist i ett aktiebolag eller andelslag skall slopas. Det föreslås att lagen angående rättighet att idka näring skall ändras så att en tyst

bolagsman i kommanditbolag som är bosatt eller har sin hemort utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet inte längre behöver något tillstånd. Undantagsförfarandet föreslås gälla en bolagsman i ett öppet bolag och en ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag vilka är bosatta eller har sin hemort utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte minst en av bolagsmännen i det öppna bolaget eller den ansvarige bolagsmannen i kommanditbolaget är bosatt eller har sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Det föreslås dessutom att undantag skall beviljas av Patent- och registerstyrelsen i stället för handels- och industriministeriet. Av detta skäl föreslås att undantagsförfarandet i fråga om företagsledaren för en intressegruppering enligt lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar skall ändras till den del det gäller tillståndsmyndighet.

Som följd av revideringen kommer tillståndsförfarandet inte längre att omfatta sådana tillstånd som i regel alltid har beviljats.

Propositionen innehåller dessutom förslag till lagar om ändring av lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen och ändring av lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	4
1. Nuläge och praxis.....	4
1.1. Lagen om aktiebolag	4
1.2. Lagen om bostadsaktiebolag	4
1.3. Lagen om bostadsrättsföreningar	4
1.4. Lagen om andelslag.....	4
1.5. Prokuralagen.....	4
1.6. Lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar	5
1.7. Lagen angående rättighet att idka näring	5
1.8. Föreningslagen.....	5
1.9. Lagen om stiftelser.....	5
1.10. Lagstiftningen i Sverige, Norge och Danmark.....	5
Sverige	5
Norge	5
Danmark.....	5
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	6
3. Propositionens verkningar	6
3.1. Verkningarna på statsekonomin och statsförvaltningen.....	6
3.2. Verkningarna på företagsverksamheten.....	7
4. Beredningen av propositionen.....	7
DETALJMOTIVERING.....	8
1. Motivering till lagförslagen.....	8
1.1. Lagen om aktiebolag	8
2 kap. Aktiebolags bildande.....	8
8 kap. Bolagets ledning	8
1.2. Lagen om bostadsaktiebolag	8
1.3. Lag om bostadsrättsföreningar	8
1.4. Lagen om andelslag.....	8
5 kap. Andelslagets ledning.....	8
1.5. Prokuralagen.....	9
1.6. Lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar	9
1.7. Lagen angående rättighet att idka näring	9
1.8. Föreningslagen.....	9
1.9. Lagen om stiftelser.....	9
1.10. Lagen om behandling av besvärsärenden vid patent- och registerstyrelsen	10
1.11. Lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon.....	10
2. Ikraftträdande	10

LAGFÖRSLAGEN.....	11
om ändring av lagen om aktiebolag.....	11
om ändring av 53 och 59 § lagen om bostadsaktiebolag.....	12
om ändring av 34 § lagen om bostadsrättsföreningar.....	13
om ändring av 5 kap. 5 och 15 § lagen om andelslag	13
om upphävande av 4 § prokuralagen.....	13
om ändring av 4 § lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar.....	14
om ändring av lagen angående rättighet att idka näring	15
om ändring av 35 § föreningslagen.....	15
om ändring av lagen om stiftelser.....	15
om ändring av 1 och 3 § lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen.....	17
om ändring av 1 § lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon.....	17
BILAGA	18
PARALLELLTEXTER.....	18
om ändring av lagen om aktiebolag.....	18
om ändring av 53 och 59 § lagen om bostadsaktiebolag.....	18
om ändring av 34 § lagen om bostadsrättsföreningar.....	19
om ändring av 5 kap. 5 och 15 § lagen om andelslag	21
om upphävande av 4 § prokuralagen.....	21
om ändring av 4 § lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar.....	22
om ändring av lagen angående rättighet att idka näring	22
om ändring av 35 § föreningslagen.....	23
om ändring av lagen om stiftelser.....	24
om ändring av 1 och 3 § lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen.....	26
om ändring av 1 § lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon.....	26

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och praxis

1.1. Lagen om aktiebolag

I fråga om de personer som arbetar i sammanslutningars organ slopades nationalitetskraven i lagen om aktiebolag och andra lagar som gäller sammanslutningar år 1994 när avtalet om europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) trädde i kraft. Hemortskraven ändrades samtidigt så att personer som är bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) likställdes med personer som är bosatta i Finland.

Enligt 2 kap. 1 § lagen om aktiebolag (734/1978) skall minst hälften av stiftarna vara bosatta eller, om det är fråga om juridiska personer, ha sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet medger undantag. En juridisk person har sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om det har bildats enligt lagstiftningen i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om det har sin stadgeenliga hemort, sin centralförvaltning eller sin huvudsakliga verksamhet i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I 8 kap. 4 § lagen om aktiebolag finns en bestämmelse som gäller styrelsemedlemmarna och verkställande direktören. Enligt bestämmelsen skall minst hälften av styrelsemedlemmarna och verkställande direktören vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet beviljar bolaget undantag. Bestämmelserna i 8 kap. 4 § i lagen tillämpas på styrelsemedlemmarnas suppleanter med stöd av 8 kap. 1 § 4 mom. och på ställföreträdaren

för verkställande direktören med stöd av 8 kap. 3 § 3 mom. i lagen. Bestämmelserna i 8 kap. 4 § om verkställande direktören tillämpas dessutom enligt 8 kap. 12 § 2 mom. på den som har rätt att teckna bolagets firma men som inte är styrelsemedlem eller verkställande direktör.

Om bolaget har ett förvaltningsråd, tillämpas bestämmelserna i 8 kap. 1 och 4 § om styrelsemedlemmar och deras suppleanter på förvaltningsrådets medlemmar och deras suppleanter enligt 8 kap. 11 § 3 mom. Med stöd av 13 kap. 6 § 1 mom. tillämpas de bestämmelser som tillämpas på styrelsemedlemmarna också på likvidatorer.

I handels- och industriministeriets tillståndspraxis har tillstånd att bilda aktiebolag i regel beviljats. Åren 1999 och 2000 beviljade ministeriet sammanlagt 30 tillstånd att grunda aktiebolag. År 2001 uppgick antalet beviljade tillstånd till 40. Tillstånd har i regel också beviljats verkställande direktörer och firmatecknare som är bosatta utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. När det gäller styrelsemedlemmar har det krävts att minst en av styrelsemedlemmarna skall vara stadigvarande bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. År 1999 beviljade handels- och industriministeriet 50 tillstånd som gällde styrelsemedlemmar, suppleanter eller firmatecknare i ett aktiebolag. År 2000 uppgick antalet dylika tillstånd till 75 och år 2001 till 105. Antalet tillstånd som gällde verkställande direktörer var 15 år 1999, 25 år 2000 och 35 år 2001. I praktiken söks inga tillstånd som gäller förvaltningsrådets medlemmar eller likvidatorer.

Undantag som gäller sammanslutningars organ beviljas vid sidan av handels- och industriministeriet även av andra myndigheter.

De tillstånd som gäller t.ex. ett försäkringsbolags stiftare, styrelsemedlem eller verkställande direktör beviljas av social- och hälsovårdsministeriet med stöd av lagen om försäkringsbolag (1062/1979).

1.2. Lagen om bostadsaktiebolag

Lagen om bostadsaktiebolag (809/1991) innehåller motsvarande bestämmelser om undantagsförfarandet i fråga om bolagets organ som finns i lagen om aktiebolag. Med stöd av 3 § 1 mom. 2 punkten tillämpas bestämmelserna om aktiebolags stiftare i lagen om aktiebolag på stiftare av bostadsaktiebolag. Enligt 53 § lagen om bostadsaktiebolag skall minst hälften av styrelsemedlemmarna samt disponenten vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet beviljar bolaget undantag. Enligt 59 § 3 mom. tillämpas bestämmelserna i 53 § på den som har rätt att teckna bostadsaktiebolagets firma. Dessutom tillämpas de bestämmelser om likvidatorer som anges i lagen om aktiebolag på likvidatorerna i ett bostadsaktiebolag med stöd av 3 § 1 mom. 7 punkten lagen om bostadsaktiebolag. I praktiken söks inga tillstånd som gäller bostadsaktiebolags organ.

1.3. Lagen om bostadsrättsföreningar

Enligt 34 § lagen om bostadsrättsföreningar (1072/1994) skall minst hälften av styrelsemedlemmarna samt disponenten vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet beviljar föreningen undantag. I praktiken söks inga tillstånd som gäller bostadsrättsföreningars organ.

1.4. Lagen om andelslag

Enligt 5 kap. 5 § lagen om andelslag (1488/2001), som trädde i kraft den 1 januari 2002, skall minst hälften av styrelseledamöterna och verkställande direktören vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet beviljar andelslaget undantag. Bestämmelserna i 5 kap. 5 § tillämpas på styrelseledamöternas suppleanter med stöd av 5

kap. 1 § 6 mom. och på ställföreträdaren för verkställande direktören med stöd av 5 kap. 4 § 3 mom. Bestämmelserna i 5 kap. 5 § om verkställande direktören gäller dessutom enligt 5 kap. 15 § 2 mom. i fråga om firmatecknare som inte är styrelseledamot eller verkställande direktör.

Om andelslaget har ett förvaltningsråd, tillämpas bestämmelserna i 5 kap. 1 och 5 § om styrelseledamöter och deras suppleanter på förvaltningsrådets medlemmar och deras suppleanter enligt 5 kap. 12 § 4 mom. Med stöd av 19 kap. 12 § 1 mom. tillämpas de bestämmelser som tillämpas på styrelseledamöterna också på likvidatorer. I praktiken söks inga tillstånd som gäller andelslags organ.

1.5. Prokuralagen

Enligt 4 § prokuralagen (130/1979) skall en prokurist i aktiebolag och andelslag vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet beviljar aktiebolaget eller andelslaget undantag. Åren 1999 och 2000 beviljades sammanlagt 15 tillstånd för prokurist. År 2001 uppgick antalet dylika tillstånd till 25.

1.6. Lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar

Enligt 4 § lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (1299/1994) skall företagsledaren för en intressegruppering vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet ger intressegrupperingen tillstånd att frångå detta krav. I praktiken söks inga undantag i fråga om företagsledare för intressegrupperingar.

1.7. Lagen angående rättighet att idka näring

I Finland har rätten att idka näring tryggats som en grundläggande rättighet i grundlagen. Mer detaljerade bestämmelser om rätten att idka näring finns i lagen angående rättighet att idka näring (122/1919), nedan näringslagen. Genom en lagändring som trädde i kraft 1994 ändrades näringslagen så att den skall motsvara kraven i EES-avtalet. Enligt 1 § 1

mom. får näring idkas av fysiska personer som är bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, finska sammanslutningar och stiftelser samt utländska sammanslutningar och stiftelser som registrerat en filial i Finland och som har bildats enligt lagstiftningen i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som har sin stadsegenliga hemort, sin centralförvaltning eller sin huvudsakliga verksamhetsort i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I 1 § 2 mom. näringslagen finns bestämmelser om undantagsförfarande. Enligt lagrummet behöver för det första en fysisk person som inte är bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet tillstånd från handels- och industriministeriet för att få idka näring. I handels- och industriministeriets tillståndspraxis har inte dylikt tillstånd som gäller enskild näringsidkare i regel inte beviljats. För det andra får också en utländsk sammanslutning eller stiftelse som har sin hemort i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet idka näring med handels- och industriministeriets tillstånd om den öppnar en filial i Finland förutsatt att filialen har antecknats i handelsregistret. Tillstånd har i regel beviljats. År 1999 uppgick antalet tillstånd att få registrera filial till 10, år 2000 till 15 och år 2001 till 20.

För det tredje innehåller 1 § 2 mom. näringslagen bestämmelser också om ett tillståndsförfarande som gäller finländska öppna bolag och kommanditbolag. Enligt lagrummet behöver en utländsk fysisk person som är bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt en utländsk sammanslutning eller stiftelse som har sin hemort i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet handels- och industriministeriets tillstånd för att kunna idka näring som bolagsman i ett öppet bolag eller kommanditbolag. Ministeriet har i regel beviljat dylika tillstånd förutsatt att det öppna bolaget har minst en bolagsman och kommanditbolaget minst en ansvarig bolagsman som är bosatt eller har sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. År 1999 uppgick antalet tillstånd som gällde bolagsmän till 15, år 2000 till 35 och år 2001 till 50.

1.8. Föreningslagen

Enligt 35 § föreningslagen (503/1989) skall ordföranden och minst hälften av de övriga styrelsemedlemmarna ha sin hemort i Finland, om inte handels- och industriministeriet beviljar dispens. Om föreningens egentliga syfte är att påverka politiska angelägenheter, får endast personer som har sin hemort i Finland vara medlemmar av styrelsen. I praktiken har tillstånd i allmänhet beviljats. Under åren 1999–2001 uppgick antalet beviljade tillstånd till 10.

1.9. Lagen om stiftelser

Enligt 9 § 2 mom. lagen om stiftelser (109/1930) skall medlemmarna i en stiftelses styrelse och namntecknarna vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Enligt 10 § 3 mom. anses stämning eller annat tillkännagivande ha kommit till stiftelsens kännedom, när stämningen eller tillkännagivandet har delgivits styrelsens ordförande eller någon som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna stiftelsens namn. Minst en av de personer som avses i 10 § 3 mom. skall vara bosatt i Finland. Handels- och industriministeriet kan bevilja en stiftelse undantag från dessa krav. Med stöd av 9 § 1 mom. tillämpas bestämmelserna i 9 § 2 mom. på suppleanter i styrelsen.

Enligt 10 a § kan i stiftelsens stadgar bestämmas att beslutanderätten i stiftelsen utom av styrelsen kan utövas av något annat organ eller av en styrelsemedlem eller någon av stiftelsens funktionärer. Enligt 10 b § gäller om ett sådant organ som avses i 10 a § samt dess medlemmar och suppleanter vad i 9 § 2 mom. bestäms om styrelsen och dess medlemmar.

Under åren 1999–2001 har handels- och industriministeriet beviljat endast ett tillstånd som gäller medlemmar i en stiftelses styrelse.

1.10. Lagstiftningen i Sverige, Norge och Danmark

Sverige

Enligt den svenska aktiebolagslagen (SFS

1975:1385) skall stiftare vara fysisk person som är bosatt i inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, svensk juridisk person, eller juridisk person som har bildats enligt lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom det samarbetsområdet. Handelsbolag eller kommanditbolag får vara stiftare endast om varje ansvarig bolagsman är bosatt inom detta område. Undantag från dessa krav kan medges av registermyndigheten (Patent- och registreringsverket).

Minst halva antalet styrelseledamöter skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten tillåter annat. Minst en av dem som bemyndigats att teckna bolagets firma skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten tillåter annat.

Enligt den lag som motsvarar lagen om andelslag (lag om ekonomiska föreningar 1987:667) skall verkställande direktören och minst halva antalet styrelseledamöter vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte något annat tillåts.

Norge

Enligt den norska aktiebolagslagen (lov om aksjeselskaper) skall verkställande direktören och minst hälften av styrelsemedlemmarna vara bosatta i Norge, om inte undantag medges. Kraven gäller dock inte personer som är medborgare i de stater som ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som är bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Danmark

Enligt den danska aktiebolagslagen (lov om aktieselskaber) skall minst en av stiftarna vara en fysisk person som är bosatt i Danmark eller en dansk juridisk person om inte registermyndigheten (Erhvervs- og Selskabsstyrelsen) beviljar undantag från detta krav. Verkställande direktören och minst hälften av styrelsemedlemmarna skall vara bosatta i Danmark, om inte undantag medges. Det finns bestämmelser om ett allmänt undantag

från bosättningskravet för stiftare, verkställande direktör och styrelsemedlemmarna som är medborgare i en av Europeiska unionens medlemsstater.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

De lagstiftningsmässiga begränsningarna för utländskt ägande i finska aktiebolag upphävdes genom lagen om tillsyn över utlänningars företagsköp (1612/1992) som trädde i kraft 1993. Trots denna avreglering av utländskt ägande innehåller lagen om aktiebolag begränsningar för deltagande i bolags förvaltning för personer som är bosatta utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Tillstånd av handels- och industriministeriet krävs till exempel om mer än hälften av styrelsemedlemmarna, verkställande direktören eller prokuristen i ett aktiebolag är bosatta utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Motsvarande bestämmelser om undantag finns även i annan lagstiftning om sammanslutningar.

Något tillstånd för att vara verksam i ett aktiebolags organ behövs inte om personen i fråga är stadigvarande bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Om dock inte någon av styrelsemedlemmarna, verkställande direktören, firmatecknaren eller prokuristen har sin hemort i Finland, skall aktiebolaget för anteckning i handelsregistret anmäla en sådan företrädare med hemort i Finland som avses i 6 § 3 mom. näringslagen och som har rätt att på aktiebolagets vägnar ta emot stämningar och andra delgivningar. Skyldigheten att anmäla en företrädare gäller utöver aktiebolag även andra näringsidkare. En enskild näringsidkare som har sin hemort i Finland eller en sammanslutning eller stiftelse som har en registrerad namntecknare eller annan företrädare med hemort i Finland behöver dock inte anmäla någon skild företrädare.

För att främja den ekonomiska konkurrensen har man i Finland under de senaste åren haft som mål att upphäva sådana tillståndsförfaranden som begränsar näringsverksamheten. Det allmänna målet har varit att minska antalet administrativa tillstånd, att förenkla ansökningsförfarandet samt att göra de be-

stämmelser på vilka tillståndsförfarandet baserar sig klarare.

Målet för propositionen är att minska antalet undantag som beviljas på basis av lagen om aktiebolag och andra lagar om sammanslutningar genom att göra regleringssystemet lättare så att det motsvarar nuvarande praxis. Enligt förslaget skall Patent- och registerstyrelsen vara tillståndsmyndighet. Med tanke på sökandenas rättsskydd är det ändamålsenligt att behandlingen av tillståndsärenden i fortsättningen kommer att koncentreras till ett ställe. Patent- och registerstyrelsens nuvarande uppgifter som registermyndighet omfattar också beviljande av vissa tillstånd: Enligt lagen om aktiebolag krävs ett tillstånd för genomförande av beslut om sänkning av aktiekapitalet, fusion och delning av bolaget samt ändring av bolagsformen. Patent- och registerstyrelsen är ett naturligt val när det gäller registermyndighet också för att den enligt gällande lagstiftning på basis av anmälningarna om anteckning i handelsregistret kontrollerar bland annat uppgifter om namn och hemort i fråga om personer som är medlemmar i sammanslutningars organ samt att ansökan vid behov åtföljs av tillstånd som beviljats av handels- och industriministeriet. Som en följd av reformen skall handels- och industriministeriet i fortsättningen inte ha hand om de undantagsförfaranden som har samband med lagstiftningen om sammanslutningar. Det kan inte längre anses vara naturligt att det till ministeriernas uppgifter hör att bevilja tillstånd som gäller sammanslutningarnas organ.

Konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (FördrS 44/1993), senare Luganokonventionen, trädde i kraft i Finland den 1 juli 1993. Luganokonventionen tillämpas på domar inom privaträttens område och enligt den kan talan mot en person som har sin hemvist i en konventionsstat oberoende av svarandens nationalitet väckas och domen meddelas också vid domstol i en annan konventionsstat. En finländsk dom som gäller t.ex. skadeståndsskyldighet som uppstått i Finland kan erkännas och verkställas i alla konventionsstater. Luganokonventionens tillämpningsområde är begränsat till personer som har sin hemvist i en konventionsstat och

till domar som har meddelats i en konventionsstat. Parter i Luganokonventionen är samtliga stater som tillhör Europeiska ekonomiska samarbetsområdet utom Liechtenstein samt Schweiz och Polen. På förhållandena mellan Europeiska unionens medlemsstater tillämpas parallellavtalet till Luganokonventionen, den s.k. Brysselkonventionen (FördrS 26/1999).

Eftersom Luganokonventionen i regel inte gäller personer som har sin hemvist utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, bör detta beaktas när lagstiftningen om undantagsförfarande revideras. Hemortskravet har motiverats bland annat med att det inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet alltid måste finnas en ansvarig person till vilken myndigheter, borgenärer samt företag och enskilda, som står i affärsförbindelse med sammanslutningen, kan vända sig i ett ärende som gäller sammanslutningen. Med tanke på dessa parter är det viktigt att eventuella domar också vid behov kan verkställas utöver det att talan mot sammanslutningen kan väckas vid domstol. Av denna anledning har man vid beredningen av propositionen beslutat föreslå att minst en av stiftarna skall ha vara bosatt eller, om stiftaren är en juridisk person, ha hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Patent- och registerstyrelsen beviljar undantag. När det gäller styrelsen krävs att minst en av styrelsemedlemmarna är bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Patent- och registerstyrelsen beviljar bolaget undantag från detta krav. Förslaget innebär en ändring av den gällande lagen om aktiebolag enligt vilken minst hälften av stiftarna och minst hälften av styrelsemedlemmarna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte bolaget medges undantag. Det föreslås att det i lagen om bostadsaktiebolag görs motsvarande ändringar i boendekraven för stiftarna och styrelsemedlemmarna. Det föreslås vidare att de boendekrav för styrelsemedlemmarna som finns i lagen om bostadsrättsföreningar, lagen om andelslag och lagen om stiftelser förenhetligas med bestämmelserna i lagen om aktiebolag.

Det är viktigt att ett aktiebolags verkställande direktör, som har hand om de löpande admi-

nistrativa ärendena i bolaget, kan nås. Av detta skäl föreslås det inte någon ändring av undantagsförfarandet när det gäller bolagets verkställande direktör. Eftersom disponenten i ett bostadsaktiebolag och i en bostadsrättsförening samt verkställande direktören i ett andelslag har liknande ställning som verkställande direktören för ett aktiebolag, föreslås inga ändringar av boendekraven för deras del heller.

Det föreslås att undantagsförfarandet slopas när det gäller aktiebolags, bostadsaktiebolags och andelslags firmatecknare och stiftelses namntecknare samt aktiebolags och andelslags prokurist som är bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Således skall tillståndsförfarandet inte längre gälla de undantag som i handels- och industriministeriets tillståndspraxis automatiskt har beviljats.

Det föreslås att föreningslagen ändras så att styrelseordföranden skall vara bosatt i Finland, om inte dispens beviljas. Hemortskravet måste tillämpas på föreningens ordförande eftersom inga andra styrelsemedlemmar antecknas i föreningsregistret.

Näringslagens bestämmelser om undantag föreslås bli ändrade så att en tyst bolagsman i ett kommanditbolag som är bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet inte längre behöver ha tillstånd. Tillståndsförfarandet skall dock fortfarande gälla för en bolagsman i ett öppet bolag och den ansvarige bolagsmannen i ett kommanditbolag som är bosatt eller har sin hemort utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Det som är nytt jämfört med den gällande lagen är att något tillstånd inte längre krävs för bolagsmän som är bosatta utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om minst en bolagsman i öppet bolag eller den ansvarige bolagsmannen i kommanditbolag är en fysisk person som är bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, en finsk sammanslutning eller stiftelse eller en utländsk sammanslutning eller stiftelse som har sin hemort i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Det föreslås dessutom att näringslagens bestämmelser som förbjuder en tjänsteman vid bl.a. tullverket eller polisväsendet att idka näring skall upphävas i detta sammanhang.

Bestämmelserna har blivit obehövliga eftersom det i statstjänstemannalagen (750/1994) ingår bestämmelser om förbud att ha bisysslor.

3. Propositionens verkningar

3.1. Verkningarna på statsekonomi och statsförvaltningen

Propositionen innebär att handels- och industriministeriet i fortsättningen inte skall behandla ärenden som gäller undantag för sammanslutningars och stiftelsers organ. Den tjänsteman vid handels- och industriministeriet som för tillfället har hand om tillståndsärendena och hans arbetsinsats frigörs således för andra uppgifter. Behandlingen av tillståndsansökningar föreslås ske vid Patent- och registerstyrelsen, som också behandlar anmälningarna till registret, vilket kommer att göra registreringsförfarandet för sammanslutningar och stiftelser snabbare och enklare. Arbetsmängden vid Patent- och registerstyrelsen kommer att öka något till följd av behandlingen av tillståndsansökningar. Propositionens verkningar i fråga om organisation måste dock betraktas som obetydliga.

År 1999 beviljade handels- och industriministeriet ca 120 undantag. År 2000 uppgick antalet beviljade undantag till ca 180 och år 2001 till ca 270. De föreslagna ändringarna av undantagsförfarandet innebär att antalet beviljade tillstånd sjunker kraftigt. Uppskattningsvis kan det röra sig om ca 100 undantag per år. Som en följd av reformen kommer statens inkomster att minska i ringa grad.

3.2. Verkningarna på företagsverksamheten

Tack vare avregleringen av utländskt ägande har de direkta investeringar som utlänningar under de senaste åren har gjort i finska företag haft rätt gynnsamma verkningar. Med hjälp av sina utländska moderbolag har de finska företagen fått bland annat en stabilare finansieringsställning, utländska marknadskanaler och ofta en effektivare företagskultur än tidigare. Att kraven på undantag för företagsledningens del görs lindrigare bedöms i någon mån öka volymen av utländska inve-

steringar i finska företag.

Ändringen av bestämmelserna om tillståndsförfarandet har som följd att vissa tillstånd för sammanslutningars organ slopas vilket medför besparingar för sammanslutningarna. I fråga om ett undantag som beviljas av handels- och industriministeriet tas för närvarande ut en avgift på 85 euro för prestationen.

4. Beredningen av propositionen

Utkastet till propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid handels- och industriministeriet.

Utlåtande om utkastet har begärts av justitieministeriet, finansministeriet, social- och

hälsovårdsministeriet, Patent- och registerstyrelsen, Centralhandelskammaren, Företagarna i Finland rf, Finlands Advokatförbund, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund och Valtion yhteisjärjestö VTY ry.

Remissinstanserna har varit positivt inställda till de föreslagna ändringarna. De synpunkter som vissa remissinstanser har lagt fram på omfattningen av undantagsförfarandet har i mån av möjlighet beaktats när den slutliga propositionen avfattades. Efter att ha varit på ute på remiss har propositionen kompletterats i samarbete med justitieministeriet bl.a. genom ett förslag om ändring av besvärsförfarandet i ärenden som gäller stiftelseregistret.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Lagen om aktiebolag

2 kap. Aktiebolags bildande

1 §. I 2 mom. finns bestämmelser om undantagsförfarandet i fråga om aktiebolags stiftare. Enligt förslaget skall minst en av stiftarna vara bosatt eller, om det är fråga juridiska personer, ha sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte undantag medges. Bestämmelsen innebär ändring av den gällande lagen enligt vilken minst hälften av stiftarna skall vara bosatta eller ha sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte undantag medges. Den föreslagna bestämmelsen innebär en ändring jämfört med nuläget också när det gäller tillståndsmyndighet, eftersom tillståndet enligt förslaget skall beviljas av registermyndigheten i stället för handels- och industriministeriet. Registermyndighet är Patent- och registerstyrelsen enligt 16 kap. 6 § lagen om aktiebolag.

Bestämmelserna om ett aktiebolags stiftare tillämpas på ett bostadsaktiebolags stiftare med stöd av 3 § 1 mom. 2 punkten. Således innebär ändringsförslaget i fråga om tillstånd att bilda aktiebolag att minst en av stiftarna i ett bostadsaktiebolag skall vara bosatt eller ha sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten beviljar undantag.

Lagen om aktiebolag tillämpas på pantlåneinrättningar enligt 30 § lagen om pantlåneinrättningar (1353/1992). Det tillstånd som avses i 2 kap. 1 § 2 mom. lagen om aktiebolag beviljas dock i fråga om pantlåneinrättningar av finansministeriet. Som en följd av den föreslagna ändringen i tillståndsförfarandet för en pantlåneinrättnings stiftare skall minst en av stiftarna vara bosatt eller ha sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte finansministeriet beviljar undantag.

8 kap. Bolagets ledning

4 §. Enligt 1 mom. skall minst en av styrelsemedlemmarna och verkställande direktören vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten beviljar bolaget undantag. När det gäller hemortskraven för styrelsemedlemmarna innebär den föreslagna bestämmelsen ändring av den gällande lagen enligt vilken minst hälften av styrelsemedlemmarna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet beviljar bolaget undantag.

Då bestämmelserna om styrelsemedlemmar tillämpas på styrelsemedlemmarnas suppleanter med stöd av 8 kap. 1 § 4 mom. och på förvaltningsrådsmedlemmarna och deras suppleanter med stöd av 11 § 3 mom., följer av den föreslagna ändringen också att minst en av styrelsemedlemmarnas suppleanter samt minst en av förvaltningsrådsmedlemmarna och deras suppleanter skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte undantag beviljas.

Då bestämmelserna om styrelsemedlemmar tillämpas på likvidatorerna enligt 13 kap. 6 § 1 mom., innebär den föreslagna ändringen också att minst en av likvidatorerna skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten beviljar undantag.

Med stöd av 30 § lagen om pantlåneinrättningar tillämpas för pantlåneinrättningarnas del bestämmelserna i 8 kap. 4 § 1 mom. lagen om aktiebolag på de undantagskrav som gäller styrelsemedlemmarna och verkställande direktören. Undantag beviljas av finansministeriet. Den föreslagna ändringen av undantagsförfarandet innebär att minst en av inrättningens styrelsemedlemmar och verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte finansministeriet beviljar undantag.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar gällande 2 mom.

12 §. Det föreslås att 2 mom. ändras så att

bestämmelserna om verkställande direktören i 8 kap. 4 § 2 mom. tillämpas på firmatecknare som inte är styrelsemedlem eller verkställande direktör. Som en följd av den föreslagna ändringen slopas tillståndsförfarandet i fråga om aktiebolags firmatecknare.

1.2. Lagen om bostadsaktiebolag

53 §. *Behörighetsvillkor för styrelsemedlemmarna och disponenten.* Det föreslås att det undantagsförfarande för styrelsemedlemmar som anges i 1 mom. skall ändras så att det motsvarar de ändringar som föreslås bli gjorda i lagen om aktiebolag. Enligt den föreslagna bestämmelsen skall minst en av styrelsemedlemmarna samt disponenten vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten beviljar bolaget undantag.

På likvidatorer skall enligt lagen om aktiebolag tillämpas samma bestämmelser som på styrelsemedlemmarna. Då bestämmelserna om ett aktiebolags likvidatorer med stöd av 3 § 1 mom. 7 punkten lagen om bostadsaktiebolag tillämpas på ett bostadsaktiebolags likvidatorer, får den föreslagna ändringen också som följd att minst en av likvidatorerna i ett bostadsaktiebolag skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar gällande 2 mom.

59 §. *Företrädande av bolaget och tecknande av firman.* När det gäller lagen om bostadsaktiebolag finns det inga skäl att ha strängare krav på firmatecknare än vad som finns i lagen om aktiebolag. Därför föreslås att hänvisningen i 3 mom. till 53 § lagen om bostadsaktiebolag ändras till en hänvisning till 53 § 2 mom. Som en följd av den föreslagna ändringen behöver en firmatecknare som är bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet inte längre något tillstånd.

1.3. Lag om bostadsrättsföreningar

34 §. *Behörighetsvillkor för styrelsemedlemmarna och disponenten.* Det undantagsförfarande för

styrelsemedlemmarna som anges i 1 mom. föreslås bli förenhetligt med bestämmelserna i lagen om bostadsaktiebolag. Enligt den föreslagna bestämmelsen skall minst en av styrelsemedlemmarna samt disponenten vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Patent- och registerstyrelsen beviljar undantag. Det föreslagna 2 mom. motsvarar gällande 2 mom.

1.4. Lagen om andelslag

5 kap. Andelslagets ledning

5 §. *Behörighetsvillkor för styrelseledamöterna och verkställande direktören.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att tillståndsförfarandet för medlemmarna i andelslagets styrelse blir enhetligt med de ändringar som har föreslagits i andra lagar om sammanslutningar. Enligt den föreslagna bestämmelsen skall minst en av styrelseledamöterna och verkställande direktören vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten beviljar undantag.

Då bestämmelserna om styrelsemedlemmar tillämpas på styrelsemedlemmarnas suppleanter med stöd av 1 § 6 mom. och på förvaltningsrådsmedlemmarna och deras suppleanter med stöd av 12 § 4 mom., följer av den föreslagna ändringen också att minst en av styrelsemedlemmarnas suppleanter samt minst en av förvaltningsrådsmedlemmarna och deras suppleanter skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte undantag beviljas.

Då bestämmelserna om styrelsemedlemmar tillämpas på likvidatorerna enligt 19 kap. 12 §, innebär den föreslagna ändringen också att minst en av likvidatorerna skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte undantag beviljas.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar gällande 2 mom.

15 §. *Allmän rätt att företräda andelslaget och särskild firmateckningsrätt.* Det föreslås att 2 mom. ändras så att bestämmelserna om

verkställande direktören i 5 § 2 mom. tillämpas på firmatecknare som inte är styrelseledamot eller verkställande direktör. Som en följd av den föreslagna ändringen slopas tillståndsförfarandet i fråga om andelslags firmatecknare.

1.5. Prokuralagen

4 §. Då tillståndsförfarandet för en firmatecknare som är bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet slopas genom de föreslagna ändringarna av lagen om aktiebolag och lagen om andelslag, är det inte heller nödvändigt med tillstånd för en prokurist i ett aktiebolag eller andelslag. Av denna anledning föreslås att 4 § i prokuralagen upphävs.

1.6. Lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar

4 §. *Företagsledare*. Paragrafen föreslås bli ändrad så att undantag från kravet att vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet när det gäller företagsledaren för en intressegruppering beviljas av Patent- och registerstyrelsen.

1.7. Lagen angående rättighet att idka näring

1 §. Det tillståndsförfarande som anges i 2 mom. för bolagsmännen i ett öppet bolag och kommanditbolag föreslås bli ändrat, eftersom det inte finns något skäl att i näringslagen ha strängare undantagskrav än i lagstiftningen om sammanslutningar. Enligt den gällande lagen behöver samtliga bolagsmän i ett öppet bolag och den ansvarige bolagsmannen och tysta bolagsmannen i ett kommanditbolag som är bosatta eller har sin hemort utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ett tillstånd av handels- och industriministeriet.

En tyst bolagsman i ett kommanditbolag har ingen beslutanderätt och ingen behörighet att handla för bolagets räkning. Av denna anledning föreslås att undantagsförfarandet i fråga om en tyst bolagsman i ett kommanditbolag slopas. Tillståndsförfarandet gäller alltså inte längre

en tyst bolagsman i ett kommanditbolag om bolagsmannen är en fysisk person, som är bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller en utländsk sammanslutning eller stiftelse som har sin hemort i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Enligt förslaget krävs ett tillstånd av Patent- och registerstyrelsen för en bolagsman i ett öppet bolag och en ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag som är bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte minst en av bolagsmännen i det öppna bolaget eller den ansvarige bolagsmannen i kommanditbolaget är en i 1 § 1 mom. 1 punkten avsedd fysisk person som är bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en finsk sammanslutning eller stiftelse eller en sådan utländsk sammanslutning eller stiftelse som har bildats enligt lagstiftningen i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som har sin stadgeenliga hemort, sin centralförvaltning eller sin huvudsakliga verksamhetsort i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Tillståndsförfarandet tillämpas till exempel i en situation där samtliga bolagsmän i ett öppet bolag är bosatta utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Om minst en av bolagsmännen i ett öppet bolag är bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet krävs inget tillstånd för en bolagsman som är bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Tillstånd behövs alltså inte heller om till exempel den ena av två bolagsmän i ett öppet bolag är ett finländskt aktiebolag eller en utländsk sammanslutning eller stiftelse som har sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och den andra bolagsmannen är en fysisk person som är bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Tillståndsförfarandet tillämpas till exempel i en situation där den ende ansvarige bolagsmannen i ett kommanditbolag är en utländsk sammanslutning som har sin hemort utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

12 §. I paragrafen, som härstammar från 1919, förbjuds uppbördsman, förvaltare av

kronans medel, allmän åklagare och tjänsteman vid tullverket eller polisinrättning att idka näring. Förbudet gäller också tjänstemannens make eller maka och omyndiga barn om inte den administrativa myndigheten i fråga prövar att den avsedda rörelsen inte står i samband med makens, faderns eller moderns tjänstgöring.

I statstjänstemannalagen ingår bestämmelser om förbud att inneha bisyssla. Enligt 18 § statstjänstemannalagen får en tjänsteman inte ta emot eller inneha en bisyssla som kräver att arbetstid används för uppgifter som hör till bisysslan, om inte myndigheten på ansökan beviljar honom tillstånd därtill. Förbud att inneha bisyssla gäller bland annat utövande av yrke och idkande av näring. Med anledning av att det i statstjänstemannalagen finns bestämmelser om förbud att inneha bisyssla är inte den reglering som ingår i 12 § lagen angående rättighet att idka näring inte behövlig. Eftersom det inte heller är nödvändigt att i näringslagen ha begränsningar som gäller en tjänstemans makas eller makes och omyndiga barns rätt att idka näring föreslås paragrafen bli upphävd.

1.8. Föreningslagen

35 §. *Styrelsen.* När det gäller en förenings styrelse antecknas endast föreningsens ordförande i föreningsregistret. Det föreslås att 3 mom. ändras så att styrelseordföranden skall vara bosatt i Finland, om inte Patent- och registerstyrelsen beviljar dispens. Den föreslagna bestämmelsen innebär ändring av den gällande lagen som anger att ordföranden och minst hälften av de övriga styrelsemedlemmarna skall ha sin hemort i Finland, om inte handels- och industriministeriet beviljar dispens.

1.9. Lagen om stiftelser

9 §. Det föreslås att 1 och 2 mom. förenhetligas med lagstiftningen om sammanslutningar. Enligt 1 mom. kan en stiftelses styrelse även bestå av styrelsemedlemmarna i en i stadgarna nämnd annan stiftelse, sammanslutning eller anstalt. Förslaget innebär en ändring jämfört med

den gällande lagen eftersom kravet att stiftelsen, sammanslutningen eller anstalten skall vara finsk slopas.

Enligt 2 mom. skall minst en av styrelsemedlemmarna samt en styrelsemedlem eller funktionär som avses i 10 a § vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Patent- och registerstyrelsen beviljar undantag från dessa krav. Enligt 10 a § kan i stiftelsens stadgar bestämmas att beslutanderätten i stiftelsen skall utom styrelsen utövas av något annat organ eller av en styrelsemedlem eller någon av styrelsens funktionärer i ärenden som bestäms i stadgarna. Enligt 10 b § gäller om ett i 10 a § avsett organ samt dess medlemmar och suppleanter vad som bestäms i 9 § 2 mom. I stiftelsepraxis är dylika organ delegation och förvaltningsråd. Dessutom kan en stiftelse ha en företrädare vars uppgifter, beroende på stadgarna, kan motsvara verkställande direktörens uppgifter.

Bestämmelsen innebär en ändring jämfört med den gällande lagen enligt vilken medlemmarna i en stiftelses styrelse och namntecknarna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet beviljar undantag från dessa krav. Som följd av ändringen slopas också kravet i anslutning till delgivning av en stämning eller annan delgivning på att minst en av de personer som avses i 10 § 3 mom. skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte undantag beviljas.

Boendekravet gäller också för en i 1 mom. avsedd stiftelse, sammanslutning eller anstalt vars styrelsemedlemmar fungerar som styrelsemedlemmar i stiftelsens styrelse samt en myndighet som utgör stiftelsens styrelse eller som är medlem av styrelsen. Kravet på hemort gäller också för ovan nämnda juridiska personer eller anstalter, om den juridiska personen eller anstalten eller dess styrelsemedlem är medlem av stiftelsens styrelse.

10 §. Som följd av den ändring som i 9 § 2 mom. föreslås i fråga om kravet på hemort föreslås att bestämmelserna i 3 mom. om delgivning av stämningar och annat

tillkännagivande ändras så att de motsvarar bestämmelserna i lagen om aktiebolag och lagen om andelslag. Motsvarande bestämmelser om delgivning finns när det gäller aktiebolag i 16 kap. 2 § 1 mom. lagen om aktiebolag och i fråga om andelslag i 23 kap. 2 § 1 mom. lagen om andelslag.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. där det bestäms att en stiftelse skall ha en företrädare som är bosatt i Finland och som har rätt att på stiftelsens vägnar ta emot stämningar och andra delgivningar, om samtliga styrelsemedlemmar och namntecknare är bosatta i något annat land än Finland. Den som är omyndig eller försatt i konkurs får inte vara företrädare. Stiftelsen skall meddela företrädares fullständiga namn, personbeteckning och adress för anteckning i stiftelseregistret. Motsvarande bestämmelse om en näringsidkares företrädare som skall antecknas i handelsregistret finns i 6 § 3 mom. lagen angående rättighet att idka näring. Den föreslagna bestämmelsen är nödvändig, eftersom stiftelserna i regel inte idkar näringsverksamhet på det sätt som avses i lagen angående rättighet att idka näring.

25 §. Enligt den gällande paragrafen kan ändring i patent- och registerstyrelsens beslut som har fattats med stöd av lagen om stiftelser sökas genom besvär hos förvaltningsrätten. Enligt 3 § lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen (576/1992) får ändring i patent- och registerstyrelsens beslut sökas genom besvär hos besvärsnämnden när genom beslutet har vägrats registrering av en anmälan till handelsregistret eller föreningsregistret. Eftersom det är ändamålsenligt att regleringen enhetligas så att besvär anförs hos besvärsnämnden även i de fall där anmälan till stiftelseregistret har vägrats, föreslås paragrafen bli upphävd. Det föreslås att bestämmelser om sökande av ändring i ärenden som gäller stiftelseregistret i stället skall tas in i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen.

1.10. Lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen

1 §. På grund av att 25 § lagen om stiftelser föreslås bli upphävd, föreslås att hänvisningen i 2 mom. till lagen om stiftelser vid sökande av ändring i beslut som Patent- och registerstyrelsen har fattat med stöd av lagen om stiftelser skall styrkas.

3 §. Det föreslås att till paragrafen fogas en ny 8 punkt enligt vilken ändring i de beslut som Patent- och registerstyrelsen har fattat får sökas genom besvär hos Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd när genom beslutet har vägrats tillstånd att bilda en stiftelse eller avslagits en ansökan om fastställande av stiftelsens stadgar eller vägrats registrering av en anmälan till stiftelseregistret. Genom den föreslagna ändringen säkerställs ett enhetligt förfarande vid behandling av ärenden av samma typ vid handels-, förenings- och stiftelseregistren som upprätthålls av Patent- och registerstyrelsen. När det gäller ett beslut genom vilket tillstånd att grunda en stiftelse, ansökan om fastställande av stiftelsens stadgar eller registrering av en anmälan till stiftelseregistret har vägrats skall besvär anföras först hos besvärsnämnden. Den som inte är nöjd med besvärsnämndens beslut kan sedan enligt 8 § söka ändring i detta beslut genom att anföras besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Ändring i Patent- och registerstyrelsens andra beslut angående stiftelser skall sökas genom att anföras besvär direkt hos högsta förvaltningsdomstolen. Dyliga beslut kan gälla t.ex. undantag för en styrelsemedlem samt fusion och upplösning av stiftelser och tillsynen över stiftelser. Den föreslagna 8 punkten tillämpas varken på en anmälan angående medlemmar i ett sådant organ som avses i 10 b § lagen om stiftelser eller på inlämnandet av bokslutshandlingar till Patent- och registerstyrelsen enligt 13 § 2 mom. eftersom uppgifter om dessa inte antecknas i stiftelseregistret.

1.11. Lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon

1 §. För att underlätta tillsynen över stiftelser föreslås 4 mom. bli ändrat på ett sätt som motsvarar bestämmelserna om aktiebolag och andelslag så att konkursombudsmannen av särskilda skäl kan besluta att staten påtar

sig ansvaret för en stiftelses likvidationskostnader.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

Enligt de lagar som föreslås skall

registermyndigheten dvs. Patent- och registerstyrelsen behandla tillståndsansökningarna. Om tillstånd har sökts men handels- och industriministeriet inte har avgjort ärendet då lagen träder i kraft, skall tillståndsansökningen överföras till Patent- och registerstyrelsen. Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslagen

1.

Lag

om ändring av lagen om aktiebolag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 29 september 1978 om aktiebolag (734/1978) 2kap. 1 § 2 mom. samt 8 kap. 4 § och 12 § 2 mom., av dessa lagrum 2 kap. 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag 92/1993 och 8 kap. 4 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 92/1993, som följer:

2 kap.

Aktiebolags bildande

1 §

Minst en av stiftarna skall vara bosatt eller, om det är fråga om juridiska personer, ha sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten medger undantag.

8 kap.

Bolagets ledning

4 §

Minst en av styrelsemedlemmarna och verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten beviljar bolaget

undantag.

Den som är omyndig eller försatt i konkurs får inte vara styrelsemedlem eller verkställande direktör.

12 §

I bolagsordningen kan bestämmas att en styrelsemedlem eller verkställande direktören har rätt att teckna firman eller att styrelsen kan ge någon av sina medlemmar, verkställande direktören eller någon annan person sådan rätt. Det som i 4 § 2 mom. och 10 § bestäms om verkställande direktör gäller i fråga om en sådan firmatecknare som inte är styrelsemedlem eller verkställande direktör.

Denna lag träder i kraft den 200 .

En tillståndsansökan som inte har avgjorts när denna lag träder i kraft skall överföras till registermyndigheten.

2.

Lag**om ändring av 53 och 59 § lagen om bostadsaktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 17 maj 1991 om bostadsaktiebolag (809/1991) 53 § och 59 § 3 mom.,
av dessa lagrum 53 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 93/1993, som följer:

53 §

*Behörighetsvillkor för styrelsemedlemmarna
och disponenten*

Minst en av styrelsemedlemmarna samt
disponenten skall vara bosatta inom
Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
om inte registermyndigheten beviljar bolaget
undantag.

Den som är omyndig eller försatt i konkurs
får inte vara styrelsemedlem eller disponent.

styrelsemedlem eller disponenten har rätt att
teckna bolagets firma eller att styrelsen får
bemyndiga någon av sina medlemmar,
disponenten eller någon annan person att
göra det. Vad som bestäms i 53 § 2 mom.
och 58 § gäller även en sådan person. Rätten
att teckna bolagets firma kan begränsas så att
två eller flera personer endast gemensamt har
rätt att teckna firman. Andra begränsningar
får inte antecknas i handelsregistret.

— — — — —

59 §

*Företrädande av bolaget och tecknande av
firman*

Denna lag träder i kraft den _____ 200 .

En tillståndsansökan som inte har avgjorts
när denna lag träder i kraft skall överföras till
registermyndigheten.

— — — — —
I bolagsordningen kan bestämmas att en _____

3.

Lag**om ändring av 34 § lagen om bostadsrättsföreningar**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 28 november 1994 om bostadsrättsföreningar (1072/1994) 34 § som följer:

34 §	föreningen undantag. Den som är omyndig eller försatt i konkurs får inte vara styrelsemedlem eller disponent.
<i>Behörighetsvillkor för styrelsemedlemmarna och disponenten</i>	
Minst en av styrelsemedlemmarna samt disponenten skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Patent- och registerstyrelsen beviljar	Denna lag träder i kraft den 200 . En tillståndsansökan som inte har avgjorts när denna lag träder i kraft skall överföras till Patent- och registerstyrelsen.

4.

Lag**om ändring av 5 kap. 5 och 15 § lagen om andelslag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 28 december 2001 om andelslag (1488/2001) 5 kap. 5 och 15 § 2 mom.
som följer:

5 kap.	får inte vara styrelseledamot eller verkställande direktör.
Andelslagets ledning	
5 §	15 §
<i>Behörighetsvillkor för styrelseledamöterna och verkställande direktören</i>	<i>Allmän rätt att företräda andelslaget och särskild firmateckningsrätt</i>
Minst en av styrelseledamöterna och verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten beviljar andelslaget undantag. Den som är omyndig eller försatt i konkurs	I stadgarna kan bestämmas att en styrelseledamot eller verkställande direktören har rätt att teckna firman eller att styrelsen eller förvaltningsrådet kan ge en medlem, verkställande direktören eller någon annan person sådan rätt. Det som i 5 § 2 mom. samt 10 och 11 § bestäms om verkställande

direktör gäller i fråga om en sådan
firmatecknare som inte är styrelseledamot
eller verkställande direktör.

Denna lag träder i kraft den 200 .
En tillståndsansökan som inte har avgjorts
när denna lag träder i kraft skall överföras till
registermyndigheten.

5.

Lag

om upphävande av 4 § prokuralagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Genom denna lag upphävs 4 § prokuralagen
av den 2 februari 1979 (130/1979), sådant
detta lagrum lyder i lag 96/1993.

2 §
Denna lag träder i kraft den 200 .

6.

Lag

om ändring av 4 § lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 22 december 1994 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar
(1299/1994) 4 § som följer:

4 §
Företagsledare

stånd att frångå detta krav. En företagsledare
för en intressegruppering får inte vara omyn-
dig eller i konkurs.

Företagsledaren för en intressegruppering
skall vara bosatt inom Europeiska ekonomis-
ka samarbetsområdet, om inte Patent- och re-
gisterstyrelsen ger intressegrupperingen till-

Denna lag träder i kraft den 200 .
En tillståndsansökan som inte har avgjorts
när denna lag träder i kraft skall överföras till
Patent- och registerstyrelsen.

7.

Lag**om ändring av lagen angående rättighet att idka näring**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 27 september 1919 angående rättighet att idka näring (122/1919) 12 §, samt

ändras 1 § 2 mom., sådant det lyder i lag 228/1993, som följer:

1 §

Patent- och registerstyrelsen kan bevilja också andra fysiska personer samt utländska sammanslutningar och stiftelser än de som avses i 1 mom. tillstånd att idka näring. Sådant tillstånd behövs även för idkande av näring som bolagsman i ett öppet bolag eller som ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag, om inte minst en av bolagsmännen i det öppna bolaget eller den ansvarige bolagsmannen i kommanditbolaget är en i 1 mom. 1 punkten avsedda fysiska personer eller finska sammanslutningar eller stiftelser eller sådana utländska

sammanslutningar eller stiftelser som har bildats enligt lagstiftningen i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som har sin stadgeenliga hemort, sin centralförvaltning eller sin huvudsakliga verksamhetsort i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Denna lag träder i kraft den 200 .
En tillståndsansökan som inte har avgjorts när denna lag träder i kraft skall överföras till Patent- och registerstyrelsen.

8.

Lag**om ändring av 35 § föreningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i föreningslagen av den 26 maj 1989 (503/1989) 35 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1177/1994, som följer:

35 §

Styrelsen

får endast personer som är bosatta i Finland vara medlemmar av styrelsen.

Styrelseordföranden skall vara bosatt i Finland, om inte Patent- och registerstyrelsen beviljar dispens. Om föreningens egentliga syfte är att påverka politiska angelägenheter,

Denna lag träder i kraft den 200 .
En tillståndsansökan som inte har avgjorts när denna lag träder i kraft skall överföras till Patent- och registerstyrelsen.

9.

Lag**om ändring av lagen om stiftelser**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 5 april 1930 om stiftelser (109/1930) 25 §, sådan den lyder i lag 1172/1994,

ändras 9 § 1 och 2 mom. samt 10 § 3 mom. ,

av dessa lagrum 9 § 1 mom. sådant det lyder i lag 349/1987 och 9 § 2 mom. sådant det lyder i nämnda lag 1172/1994 och 10 § 3 mom. sådant det lyder i nämnda lag 349/1987, samt *fogas* till 10 §, sådan den lyder i nämnda lag 349/1987 och lag 178/1996, ett nytt 4 mom., som följer:

9 §

Stiftelsen skall ha en styrelse som består av en ordförande och minst två andra medlemmar. En stiftelses styrelse kan även bestå av styrelsemedlemmarna i en i stadgarna nämnd annan stiftelse, sammanslutning eller anstalt. Också en myndighet kan utgöra styrelse för en stiftelse eller vara medlem av styrelsen. I stadgarna kan bestämmas att suppleanter för styrelsemedlemmarna skall väljas. Det som i denna lag bestäms om styrelsemedlemmar gäller också suppleanter.

Minst en av medlemmarna i en stiftelses styrelse samt en styrelsemedlem eller funktionär som avses i 10 a § skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Patent- och registerstyrelsen beviljar undantag. Detsamma gäller för sådan stiftelse, sammanslutning eller anstalt vars styrelsemedlemmar är medlemmar av en stiftelses styrelse samt en myndighet som utgör styrelse för en stiftelse eller är medlem av en stiftelses styrelse. Om en juridisk person eller en anstalt eller en av dess styrelsemedlemmar är medlem i en stiftelses styrelse tillämpas kravet på den juridiska personens eller anstaltens hemort.

10 §

Stämning eller annan delgivning anses ha

kommit till stiftelsens kännedom då den har delgivits en styrelsemedlem eller någon annan som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna stiftelsens namn. Om stiftelsen inte har en i stiftelseregistret antecknad styrelsemedlem eller annan person med rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna stiftelsens namn, skall vid delgivning med stiftelsen i tillämpliga delar iaktas 11 kap. 7 § rättegångsbalken.

Om medlemmarna i en stiftelses styrelse och namntecknarna är bosatta i något annat land än Finland, skall stiftelsen ha en företrädare som är bosatt i Finland och har rätt att på stiftelsens vägnar ta emot stämningar och andra delgivningar. Den som är omyndig eller försatt i konkurs får inte vara företrädare. Företrädarens fullständiga namn, personbeteckning och adress skall anmälas för anteckning i stiftelseregistret. Utan hinder av vad som stadgas i annan lag anses stämning och annan delgivning ha tillställts stiftelsen när den har delgetts dennes företrädare.

Denna lag träder i kraft den 200 .

En tillståndsansökan som inte har avgjorts när denna lag träder i kraft skall överföras till Patent- och registerstyrelsen.

10.**Lag****om ändring av 1 och 3 § lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 26 juni 1992 om behandling av ärenden vid patent- och registerstyrelsen (576/1992) 1 § 2 mom. och 3 §,
 av dessa lagrum 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1174/1994 och 3 § delvis ändrad i nämnda lag 1174/1994, som följer:

1 §

Om sökande av ändring i ett beslut som Patent- och registerstyrelsen har fattat i ett ärende som nämns i företagsinteckningslagen (634/1984) stadgas likväl särskilt.

3 §

Ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut får sökas genom besvär hos besvärsnämnden när

- 1) genom beslutet har avgjorts en patentansökan eller något annat ärende som gäller patent,
- 2) genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av mönster eller något annat ärende som gäller mönster,
- 3) genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av kretsmönster för

integrerad krets eller något annat ärende som gäller kretsmönster,

4) genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av nyttighetsmodell eller något annat ärende som gäller nyttighetsmodell,

5) genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av varumärke eller något annat ärende som gäller varumärke,

6) genom beslutet har vägrats registrering av en anmälan till handelsregistret,

7) genom beslutet har vägrats registrering av en anmälan till föreningsregistret, eller

8) genom beslutet har avslagits en ansökan om tillstånd att grunda en stiftelse eller om fastställande av stiftelsens stadgar eller har vägrats registrering av en anmälan till stiftelseregistret.

Denna lag träder i kraft den 200 .

11.**Lag****om ändring av 1 § lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 31 januari 1995 om övervakning av förvaltningen av konkursbon (109/1995) 1 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1496/2001, som följer:

1 §

Konkursombudsmannen kan av särskilda

skäl besluta att staten påtar sig ansvaret för ett aktiebolags, ett andelslags och en stiftelses likvidationskostnader.

Konkursombudsmannen kan då bestämma att likvidatorn på det sätt som konkursombudsmannen närmare föreskriver skall göra en sådan utredning om bolagets, andelslagets eller stiftelsens verksamhet som _____ motsvarar utredningen enligt 50 b § 1 mom. konkursstadgan (31/1868).
Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 19 april 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Jari Vilén*

1.

Lag

om ändring av lagen om aktiebolag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 29 september 1978 om aktiebolag (734/1978) 2 kap. 1 § 2 mom. samt 8 kap. 4 § och 12 § 2 mom., av dessa lagrum 2 kap. 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag 92/1993 och 8 kap. 4 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 92/1993, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Aktiebolags bildande

1 §

Minst hälften av stiftarna skall vara bosatta eller, om det är fråga om juridiska personer, ha sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet medger undantag.

Minst *en* av stiftarna skall vara *bosatt* eller, om det är fråga om juridiska personer, ha sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte *registermyndigheten* medger undantag.

8 kap.

Bolagets ledning

4 §

Minst hälften av styrelsemedlemmarna och verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet beviljar bolaget undantag.
Den som är omyndig eller i konkurs får icke vara styrelsemedlem eller verkställande direktör.

4 §

Minst *en* av styrelsemedlemmarna och verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte *registermyndigheten* beviljar bolaget undantag.
Den som är omyndig eller *försatt* i konkurs får *inte* vara styrelsemedlem eller verkställande direktör.

12 §

I bolagsordningen kan bestämmas, att styrelsemedlem eller verkställande direktören har rätt att teckna firman eller att styrelsen kan ge någon av sina medlemmar, verkställande direktören eller annan person sådan rätt. Vad i 4 och 10 §§ är stadgat om verkställande direktör gäller i fråga om 1....1..5.

I bolagsordningen kan bestämmas att *en* styrelsemedlem eller verkställande direktören har rätt att teckna firman eller att styrelsen kan ge någon av sina medlemmar, verkställande direktören eller *någon* annan person sådan rätt. *Det som i 4 § 2 mom. och 10 § bestäms* om verkställande direktör

firmatecknare, som ej är styrelsemedlem eller verkställande direktör.

gäller i fråga om *en sådan* firmatecknare som *inte* är styrelsemedlem eller verkställande direktör.

Denna lag träder i kraft den 200 .
En tillståndsansökan som inte har avgjorts när denna lag träder i kraft skall överföras till registermyndigheten.

2.

Lag

om ändring av 53 och 59 § lagen om bostadsaktiebolag

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 17 maj 1991 om bostadsaktiebolag (809/1991) 53 § och 59 § 3 mom., av dessa lagrum 53 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 93/1993, som följer:

Gällande lydelse

53 §

Behörighetsvillkor för styrelsemedlemmarna och disponenten

Minst hälften av styrelsemedlemmarna samt disponenten skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet beviljar bolaget undantag.

Den som är omyndig eller försatt i konkurs får inte vara styrelsemedlem eller disponent.

Föreslagen lydelse

53 §

Behörighetsvillkor för styrelsemedlemmarna och disponenten

Minst *en* av styrelsemedlemmarna samt disponenten skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte *registermyndigheten* beviljar bolaget undantag.

59 §

Företrädande av bolaget och tecknande av firman

I bolagsordningen får bestämmas att en styrelsemedlem eller disponenten har rätt att teckna bolagets firma eller att styrelsen får bemyndiga någon av sina medlemmar, disponenten eller någon annan person att göra det. Vad som stadgas i 53 och 58 §§ gäller även en sådan person. Rätten att teckna bolagets firma kan begränsas så att två eller flera personer endast gemensamt har rätt att teckna firman. Andra begränsningar får inte antecknas i handelsregistret.

1....1..5.

I bolagsordningen *kan* bestämmas att en styrelsemedlem eller disponenten har rätt att teckna bolagets firma eller att styrelsen får bemyndiga någon av sina medlemmar, disponenten eller någon annan person att göra det. Vad som *bestäms* i 53 § 2 mom. och 58 § gäller även en sådan person. Rätten att teckna bolagets firma kan begränsas så att två eller flera personer endast gemensamt har rätt att teckna firman. Andra begränsningar får inte antecknas i handelsregistret.

*Denna lag träder i kraft den 200 .
En tillståndsansökan som inte har avgjorts
när denna lag träder i kraft skall överföras
till registermyndigheten.*

3.

Lag

om ändring av 34 § lagen om bostadsrättsföreningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 28 november 1994 om bostadsrättsföreningar (1072/1994) 34 § som följer:

Gällande lydelse

34 §

*Behörighetsvillkor för styrelsemedlemmarna
och disponenten*

Minst hälften av styrelsemedlemmarna samt
disponenten skall vara bosatta inom
Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
om inte handels- och industriministeriet
beviljar föreningen undantag.

Den som är omyndig eller försatt i konkurs får inte vara
styrelsemedlem eller disponent.

Föreslagen lydelse

34 §

*Behörighetsvillkor för styrelsemedlemmarna
och disponenten*

Minst *en* av styrelsemedlemmarna samt
disponenten skall vara bosatta inom
Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
om inte *Patent- och registerstyrelsen*
beviljar föreningen undantag.

*Denna lag träder i kraft den 200 .
En tillståndsansökan som inte har avgjorts
när denna lag träder i kraft skall överföras
till Patent- och registerstyrelsen.*

4.

Lag

om ändring av 5 kap. 5 och 15 § lagen om andelslag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 28 december 2001 om andelslag (1488/2001) 5 kap. 5 och 15 § 2 mom.
som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

Andelslagets ledning

5 §

5 §

*Behörighetsvillkor för styrelseledamöterna
och verkställande direktören*

*Behörighetsvillkor för styrelseledamöterna
och verkställande direktören*

Minst hälften av styrelseledamöterna och
verkställande direktören skall vara bosatta
inom Europeiska ekonomiska
samarbetsområdet, om inte handels- och
industriministeriet beviljar andelslaget
undantag från detta.

Minst *en* av styrelseledamöterna och
verkställande direktören skall vara bosatta
inom Europeiska ekonomiska
samarbetsområdet, om inte
registermyndigheten beviljar andelslaget
undantag.

Den som är omyndig eller försatt i konkurs får inte vara
styrelseledamot eller verkställande direktör.

15 §

Allmän rätt att företräda andelslaget och särskild firmateckningsrätt

I stadgarna kan bestämmas att en
styrelseledamot eller verkställande
direktören har rätt att teckna firman eller att
styrelsen eller förvaltningsrådet kan ge en
medlem, verkställande direktören eller
någon annan person sådan rätt. Det som i 5,
10 och 11 § bestäms om verkställande
direktören gäller en firmatecknare som inte
är styrelseledamot eller verkställande
direktör.

I stadgarna kan bestämmas att en styrel-
seledamot eller verkställande direktören har
rätt att teckna firman eller att styrelsen eller
förvaltningsrådet kan ge en medlem,
verkställande direktören eller någon annan
person sådan rätt. Det som i 5 § 2 mom.
samt 10 och 11 § bestäms om verkställande
direktör gäller i fråga om en sådan
firmatecknare som inte är styrelseledamot
eller verkställande direktör.

Denna lag träder i kraft den 200 .
En tillståndsansökan som inte har avgjorts
när denna lag träder i kraft skall överföras
till registermyndigheten.

1....1..5.

5.

Lag

om upphävande av 4 § prokuralagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Gällande lydelse

4 §

En prokurist i aktiebolag och andelslag skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet beviljar aktiebolaget eller andelslaget undantag.

Föreslagen lydelse

(upphävs)

6.

Lag

om ändring av 4 § lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 22 december 1994 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (1299/1994) 4 § som följer:

Gällande lydelse

4 §

Företagsledare

Företagsledaren för en intressegruppering skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet ger intressegrupperingen tillstånd att frångå detta krav. En företagsledare för en intressegruppering får inte vara omyndig eller i konkurs.

Föreslagen lydelse

4 §

Företagsledare

Företagsledaren för en intressegruppering skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Patent- och registerstyrelsen ger intressegrupperingen tillstånd att frångå detta krav. En företagsledare för en intressegruppering får inte vara omyndig eller i konkurs.

Denna lag träder i kraft den 200 .
En tillståndsansökan som inte har avgjorts när denna lag träder i kraft skall överföras till Patent- och registerstyrelsen.

7.

Lag

om ändring av lagen angående rättighet att idka näring

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 27 september 1919 angående rättighet att idka näring (122/1919) 12 §,
samt
ändras 1 § 2 mom., sådant det lyder i lag 228/1993, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Handels- och industriministeriet kan bevilja också andra fysiska personer samt utländska sammanslutningar och stiftelser än de som avses i 1 mom. tillstånd att idka näring. Sådant tillstånd behövs även för idkande av näring som bolagsman i ett öppet bolag eller kommanditbolag.

Patent- och registerstyrelsen kan bevilja också andra fysiska personer samt utländska sammanslutningar och stiftelser än de som avses i 1 mom. tillstånd att idka näring. Sådant tillstånd behövs även för idkande av näring som bolagsman i ett öppet bolag eller som ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag, om inte minst en av bolagsmännen i det öppna bolaget eller den ansvarige bolagsmannen i kommanditbolaget är en i 1 mom. 1 punkten avsedda fysiska personer eller finska sammanslutningar eller stiftelser eller sådana utländska sammanslutningar eller stiftelser som har bildats enligt lagstiftningen i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som har sin stadgeenliga hemort, sin centralförvaltning eller sin huvudsakliga verksamhetsort i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

12 §

Den rättighet, varom i detta kapitel stadgas, tillkommer icke uppbördsman eller förvaltare av kronans medel, allmän åklagare, ej heller tjänsteman eller betjänt vid tullverket eller polisinrättning. Detta gäller även i förenämnd tjänst eller befattning anställd persons make eller maka och omyndiga barn, såframt icke vederbörande administrativa myndighet prövar, att den avsedda rörelsen icke står i samband med makens, faderns eller moderns tjänstebefattning. Befinnes det nödigt att utsträcka förbud, som i 1 mom. stadgas, till andra i statens 1....1..5.

12 §

(upphävs)

*tjänst eller befattning anställda personer,
må bestämning därom i administrativ väg
utfärdas.*

*Denna lag träder i kraft den 200 .
En tillståndsansökan som inte har avgjorts
när denna lag träder i kraft skall överföras
till Patent- och registerstyrelsen.*

8.

Lag

om ändring av 35 § föreningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i föreningslagen av den 26 maj 1989 (503/1989) 35 § 3 mom., sådant det lyder i lag
1177/1994, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

35 §

Styrelsen

*Ordföranden och minst hälften av de övriga
styrelsemedlemmarna skall ha sin hemort i
Finland, om inte handels- och
industriministeriet beviljar dispens. Om
föreningens egentliga syfte är att påverka
politiska angelägenheter, får endast personer
som har sin hemort i Finland vara
medlemmar av styrelsen.*

*Styrelseordföranden skall vara bosatt i
Finland, om inte Patent- och
registerstyrelsen beviljar dispens. Om
föreningens egentliga syfte är att påverka
politiska angelägenheter, får endast personer
som är bosatta i Finland vara medlemmar
av styrelsen.*

*Denna lag träder i kraft den 200 .
En tillståndsansökan som inte har avgjorts
när denna lag träder i kraft skall överföras
till Patent- och registerstyrelsen.*

9.

Lag

om ändring av lagen om stiftelser

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 5 april 1930 om stiftelser (109/1930) 25 §, sådan den lyder i lag 1172/1994,

ändras 9 § 1 och 2 mom. samt 10 § 3 mom.,

av dessa lagrum 9 § 1 mom. sådant det lyder i lag 349/1987 och 9 § 2 mom. sådant det lyder i nämnda lag 1172/1994 och 10 § 3 mom. sådant det lyder i nämnda lag 349/1987, samt fogas till 10 §, sådan den lyder i nämnda lag 349/1987 och lag 178/1996, ett nytt 4 mom., som följer:

Gällande lydelse

9 §

Stiftelsen skall ha en styrelse som består av en ordförande och minst två andra medlemmar. En stiftelses styrelse kan även bestå av styrelsemedlemmarna i en i stadgarna nämnd annan *finsk* stiftelse eller anstalt *eller ett däri nämnt finskt samfund*. Också en myndighet kan utgöra styrelse för en stiftelse eller vara medlem av styrelsen. I stadgarna kan bestämmas att suppleanter för styrelsemedlemmarna skall väljas. På suppleant tillämpas på motsvarande sätt vad som stadgas om medlem i styrelsen. Medlemmarna i en stiftelses styrelse och *namntecknarna* skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. *Minst en av de personer som avses i 10 § 3 mom. skall vara bosatt i Finland.* Handels- och industriministeriet kan bevilja en stiftelse undantag från dessa krav.

Föreslagen lydelse

9 §

Stiftelsen skall ha en styrelse som består av en ordförande och minst två andra medlemmar. En stiftelses styrelse kan även bestå av styrelsemedlemmarna i en i stadgarna nämnd annan stiftelse, *sammanslutning* eller anstalt. Också en myndighet kan utgöra styrelse för en stiftelse eller vara medlem av styrelsen. I stadgarna kan bestämmas att suppleanter för styrelsemedlemmarna skall väljas. *Det som i denna lag bestäms om styrelsemedlemmar gäller också suppleanter.*

Minst en av medlemmarna i en stiftelses styrelse samt en styrelsemedlem eller funktionär som avses i 10 a § skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Patent- och registerstyrelsen beviljar undantag. Detsamma gäller för sådan stiftelse, sammanslutning eller anstalt vars styrelsemedlemmar är medlemmar av en stiftelses styrelse samt en myndighet som utgör styrelse för en stiftelse eller är medlem av en stiftelses styrelse. Om en juridisk person eller en anstalt eller en av dess styrelsemedlemmar är medlem i en stiftelses styrelse tillämpas kravet på den juridiska personens eller anstaltens hemort.

10 §

Stämning eller annat tillkännagivande anses ha kommit till stiftelsens kännedom, när stämningen eller tillkännagivandet har delgivits styrelsens ordförande eller någon

1....1..5.

Stämning eller *annan delgivning* anses ha kommit till stiftelsens kännedom *då den* har delgivits *en styrelsemedlem* eller någon *annan* som har rätt att ensam eller

som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna stiftelsens namn.

tillsammans med någon annan teckna stiftelsens namn. Om stiftelsen inte har en i stiftelseregistret antecknad styrelsemedlem eller annan person med rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna stiftelsens namn, skall vid delgivning med stiftelsen i tillämpliga delar iakttas 11 kap. 7 § rättegångsbalken.

Om medlemmarna i en stiftelses styrelse och namntecknarna är bosatta i något annat land än Finland, skall stiftelsen ha en företrädare som är bosatt i Finland och har rätt att på stiftelsens vägnar ta emot stämningar och andra delgivningar. Den som är omyndig eller försatt i konkurs får inte vara företrädare. Företrädarens fullständiga namn, personbeteckning och adress skall anmälas för anteckning i stiftelseregistret. Utan hinder av vad som stadgas i annan lag anses stämning och annan delgivning ha tillställts stiftelsen när den har delgetts dennes företrädare.

25 §

Om sökande av ändring i patent- och registerstyrelsens beslut som har fattats med stöd av denna lag gäller vad som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

25 §

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den 200 .
En tillståndsansökan som inte har avgjorts när denna lag träder i kraft skall överföras till Patent- och registerstyrelsen.

10.

Lag

om ändring av 1 och 3 § lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 26 juni 1992 om behandling av ärenden vid patent- och registerstyrelsen (576/1992) 1 § 2 mom. och 3 §,
av dessa lagrum 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1174/1994 och 3 § delvis ändrad i nämnda lag 1174/1994, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Om sökande av ändring i ett beslut som patent- och registerstyrelsen har fattat *med stöd av lagen om stiftelser (109/30) samt i ett beslut* i ett ärende som nämns i företagsinteckningslagen (634/84) stadgas likväl särskilt.

Om sökande av ändring i ett beslut som Patent- och registerstyrelsen har fattat i ett ärende som nämns i företagsinteckningslagen (634/1984) stadgas likväl särskilt.

3 §

Ändring i patent- och registerstyrelsens beslut får sökas genom besvär hos besvärsnämnden när

- 1) genom beslutet har avgjorts en patentansökan eller något annat ärende som gäller patent,
- 2) genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av mönster eller något annat ärende som gäller mönster,
- 3) genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av kretsmönster för integrerad krets eller något annat ärende som gäller kretsmönster,
- 4) genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av nyttighetsmodell eller något annat ärende som gäller nyttighetsmodell,
- 5) genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av varumärke eller något annat ärende som gäller varumärke,
- 6) genom beslutet har vägrats registrering av en anmälan till handelsregistret, *eller*
- 7) genom beslutet har vägrats registrering av en anmälan till föreningsregistret.

3 §

Ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut får sökas genom besvär hos besvärsnämnden när

- 1) genom beslutet har avgjorts en patentansökan eller något annat ärende som gäller patent,
- 2) genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av mönster eller något annat ärende som gäller mönster,
- 3) genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av kretsmönster för integrerad krets eller något annat ärende som gäller kretsmönster,
- 4) genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av nyttighetsmodell eller något annat ärende som gäller nyttighetsmodell,
- 5) genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av varumärke eller något annat ärende som gäller varumärke,
- 6) genom beslutet har vägrats registrering av en anmälan till handelsregistret,
- 7) genom beslutet har vägrats registrering av en anmälan till föreningsregistret, *eller*
- 8) genom beslutet har avslagits en ansökan om tillstånd att grunda en stiftelse eller om fastställande av stiftelsens stadgar eller har vägrats registrering av en anmälan till stiftelseregistret.

Denna lag träder i kraft den _____ 200 .

11.

Lag

om ändring av 1 § lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 31 januari 1995 om övervakning av förvaltningen av konkursbon
(109/1995) 1 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1496/2001, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Konkursombudsmannen kan av särskilda
skäl besluta att staten påtar sig ansvaret för
ett aktiebolags och ett andelslags
likvidationskostnader.

Konkursombudsmannen kan då bestämma
att likvidatorn på det sätt som
konkursombudsmannen närmare föreskriver
skall göra en sådan utredning om bolagets
eller andelslagets verksamhet som
motsvarar utredningen enligt 50 b § 1 mom.
konkursstadgan (31/1868).

Konkursombudsmannen kan av särskilda
skäl besluta att staten påtar sig ansvaret för
ett aktiebolags, ett andelslags och en
stiftelses likvidationskostnader.

Konkursombudsmannen kan då bestämma
att likvidatorn på det sätt som
konkursombudsmannen närmare föreskriver
skall göra en sådan utredning om bolagets,
andelslagets eller stiftelsens verksamhet
som motsvarar utredningen enligt 50 b § 1
mom. konkursstadgan (31/1868).

Denna lag träder i kraft den _____ 200 .